

Forslag til finanslov 2011

(Medlem af Naalakkersuisut for Finanser)

Forelæggelsesnotat**1. behandling**

På vegne af Naalakkersuisut fremlægger jeg hermed finanslovsforslaget for 2011.

I Naalakkersuisuts første år har der været fremlagt en lang række forslag for Inatsisartut, som skal understøtte et fremtidssikret samfund med plads til alle og brug for alle. Målet er et samfund med en økonomisk og kulturel udvikling, der skaber mere økonomisk og politisk frihed. Dette var udgangspunktet for finanslovsforslaget for 2010, og i nærværende forslag fortsættes linjen. Derfor styrkes børne- og ungeområdet samt sundhedsområdet yderligere samtidig med at indsatsen for at øge boligmassen fortsættes, ligesom der på kultur- og miljøområdet sker en opprioritering.

For at sikre finansiering af de nødvendige indsatser lægger Naalakkersuisut op til fortsatte besparelser i den offentlige administration, ligesom der vil blive indført miljøafgifter. Der vil også blive iværksat initiativer på hele erhvervsområdet, der på sigt kan understøtte den ønskede udvikling.

Børne- og ungeområdet

Børne- og ungeområdet er et centralt politisk tema for Naalakkersuisut, og udsatte børn og unges opvækstvilkår og muligheder for et godt liv, søges kontinuerligt styrket. Baggrunden for dette fokus på børn og unge skal blandt andet findes i adskillige undersøgelser, der peger på, at et stort antal af børn og unge i Grønland ikke trives, og at der er behov for en målrettet indsats for at forbedre børn og unges vilkår.

I 2010 blev der afsat en bevilling på 25 mio. kr. for hvert af årene 2010 – 2013, til at styrke indsatsen for børn og unge og til at føre en række prioriterede indsatser ud i livet. Denne indsats styrkes ved at supplere med yderligere midler i dette forslag.

Tryk Barndom 2010 – Strategi for en særlig indsats på børneområdet for 2010 angiver, hvilke konkrete aktiviteter og tiltag, der sættes i gang i 2010 og målene for dem. En helhedsorienteret børne- og ungestrategi vil naturligvis bygge videre på de indsatser og prioriteringer, der ligger i Tryk Barndom 2010. Prioriteringerne på FFL2011 er derfor videreførelse af den linje Naalakkersuisut har udstukket.

Sundhedsvæsenet

Sundhedsvæsenet har i en årrække været underbudgetteret, som løbende er blevet finansieret gennem tillægsbevillinger. Dette vil Naalakkersuisut imødegå ved at tilføre området yderligere 28 mio. kr. i 2011 til patientbehandling i udlandet og medicin, samt 5 mio. kr. til Medicoudstyr.

De stigende omkostninger skal ses i lyset af den demografiske udvikling med stadigt flere ældre, og en stigning i de livsstilsbaserede sygdomme som følge af en ændret levevis. Endvidere har der været en væsentlig stigning i omkostninger til udlandsbehandling samt en stigning i priserne på medicin. En tendens som det forventes vil fortsætte.

Sundhedsvæsenet vil i de kommende år gennemføre en strukturreform med henblik på en bedre udnyttelse af ressourcerne for derigennem at kunne imødegå en del af den forventede stigning i omkostningerne fremover.

Forbedring af boligsituationen

Med udgangspunkt i koalitionsaftalen vil der blive prioriteret byggeri af udlejningsboliger og ejerboliger i de byer hvor bolig manglen er størst. Naalakkersuisut ønsker at styrke befolkningens evne til at bolig-

forsyne sig selv. Der skal være en balanceret boligforsyning, således at nybyggeri vil omfatte offentlige udlejningsboliger og andels- eller ejerboliger.

Der er blevet udarbejdet en boliganalyse for at afdække behovet for yderligere nybyggeri i alle kommuner. Der skal skabes balanceret byggeri i hele Grønland. Analysen er det første led i udarbejdelsen af en boligreform, gældende fra 2010-2020. Det er planen, at der i de kommende år planlægges og igangsættes en række nye boliger i forbindelse med boligreformen. Boligerne forventes at blive opført gennem Illuut A/S og afhængig af boligformål vil nybyggeriet blive fremmedfinansieret i varierende grad.

Kulturen

For Naalakkersuisut er de menneskelige værdier af høj prioritet. Derfor foreslår Naalakkersuisut, at der afsættes de midler der er behov for til en gennemførelse af en ny teaterlov og en ny sproglov.

Miljøet

Der er et stort behov for at sikre en tidssvarende affaldshåndtering, som er miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt. Vi har igennem alt for mange år måttet acceptere en utidssvarende affaldshåndtering. Der er derfor udarbejdet en affaldshandlingsplan, der beskriver hvad der skal til for at løfte området. Etableringen af en tidssvarende affaldshåndtering vil medføre øgede omkostninger for den, der producerer affald efter princippet om, at forureneren bør betale for bortskaffelsen. De samlede investeringsbehov over en 12-årig periode vil være ca. 400 mio. kr. Når alle tiltagene er gennemført efter 12 år, vil det medføre, at drifts- og administrationsomkostningerne på affaldsområdet vil være ca. 75 mio. kr. højere end i dag. Det er en betragtelig udgift i landets samlede økonomi og derfor skal en indsats på affaldsområdet også prioriteres i forhold til de andre opgaver, som vi står over for.

Naalakkersuisut har konkret besluttet, at der afsættes midler på finansloven til at kommunerne kan begynde implementeringen af affaldshandlingsplanen. Desuden afsættes der midler til at kommunerne kan gennemføre pilotprojekter inden for affaldsområdet. Det forventes, at planen ud over de i finansloven afsatte midler finansieres ved brugerbetaling.

God erhvervsudvikling – kilden til velstand

Kilden til øget velstand kræver en langsigtet og fremadrettet erhvervs- og arbejdsmarkedsudvikling. Det er simpelthen en forudsætning for at forbedre forholdene på alle de velkendte velfærdsområder som skoler, sundhed, ældreområdet, uddannelse etc. Ét af Naalakkersuisuts konkrete tiltag er udarbejdelsen af den regionale udviklingsstrategi. Strategien bliver udviklet i tæt samarbejde med kommunerne.

Strukturtilpasning indenfor fiskeriet

Indenfor Fiskeri, Fangst og Landbrugserhvervene fokuserer Naalakkersuisut især på strukturtilpasning af fiskeriet. Fiskerierhvervet er fortsat landets vigtigste eksporterhverv, men store dele af fiskeriet står over for strukturtilpasning i lighed med fangst- og landbrugserhvervet. Det overordnede mål er at erhvervenes udøvere skal kunne opnå en god indtjening, så vidt muligt uden offentlig subsidiering. Det offentlige rolle skal primært være at skabe egnede lovgivningsmæssige rammer og investere i uddannelse og omskoling, og understøtte en øget innovation i sektoren.

Finansiering

Naalakkersuisut har på baggrund af den økonomiske situation vurderet, at det er nødvendigt at finde besparelser og merindtægter for at sikre balance på DA-resultatet på kort sigt. Denne prioritering giver samtidig mulighed for, at der kan tilføres midler til de nødvendige indsatsområder.

Naalakkersuisut ønsker at fremtidige skatter og afgifter så vidt muligt bliver socialt afbalanceret og skaber incitamenter til arbejde og til et adfærdsmønster til gavn for miljøet og klimaet. Derfor foreslås finansieringen først og fremmest sikret gennem såkaldte miljøafgifter eller grønne afgifter.

De væsentligste merindtægter er indførelse af en miljøafgift på brændstof der forventes at indbringe 42 mio. kr. årligt, og et stop for toldfrit salg ved indrejse til Grønland. Dette forventes netto at indbringe 20 mio. kr. årligt. Derudover forhøjes motorafgiften for biler ligesom afgiften for automatspil forhøjes.

Herudover lægges der op til besparelser i selvstyret på 30 mio. kr. som vil blive udmøntet til 2. behandling.

Naalakkersuisut lægger op til, at kommunerne sparer 8 mio. kr. i administration i 2011. Kan der opnås enighed om dette, vil Selvstyret og kommunerne samlet have gennemført besparelser på over 100 mio. kr. i 2010 og 2011.

Derudover bliver der fundet besparelser ved at fjerne støtte til renovering af private boliger, da det er Naalakkersuisuts holdning, at det er op til de private ejere at henlægge tilstrækkelige midler til disse formål.

Samlet er der merindtægter og besparelser for ca. 180 mio. kr. årligt.

Endelig er det væsentligt at nævne en reduktion af de udisponerede anlægsmidler i budgetoverslagsårene, hvor der i 2014 spares 106 mio. kr. Denne reduktion vil medføre et fald i den direkte finansiering af anlægsaktiviteterne fra Selvstyret som samtidig vil blive opvejet af byggeri finansieret af Illuut A/S og staten.

Disse besparelser og merindtægter som foreslås, sikrer at DA-resultatet er i balance, og giver samtidig Naalakkersuisut mulighed for at tilføre midler til en række indsatsområder.

Den samlede effekt af FFL2011 på DA-kontoen er, at der budgetteres med indtægter for 1,0 mio. kr. mere end de budgetterede udgifter. Der vil være et stigende overskud i budgetoverslagsårene frem til 2014, hvor overskuddet er 54,7 mio. kr.

Ændringsforslag

Allerede på nuværende tidspunkt har Naalakkersuisut planlagt en række ændringsforslag, som vil blive fremlagt til 2. behandlingen. En række hovedkonti til erhvervsstøtteformål vil blive samlet til en reserve, der skal anvendes i forbindelse med den Regionale Udviklingsstrategi. Der vil blive afsat midler til en fortsættelse af kystsejladser. Endelig vil der blive fremsat forslag, der sikrer finansiering af merudgifter. For også efter såvel anden som tredjebehandling skal finansloven være i balance.

Afslutning

Grønland står overfor nogle strukturelle udfordringer der også er taget hensyn til ved udarbejdelsen af Naalakkersuisuts Forslag til Finanslov for 2011.

Det er nødvendigt, at Selvstyret på kort sigt konsoliderer sin økonomi så Landskassen kan imødekomme uforudsete udgifter. Den offentlige sektor er stor i Grønland og en stor del af anlægsaktiviteterne sker med initiativ eller støtte fra Selvstyret.

Derfor skal vi alle fremover vise mådehold gennem en lavere offentlig vækst og skarp prioritering af udgifterne. Også i de kommende overenskomstforhandlinger skal der vises mådehold, så inflationen kan holdes i ro. Derfor kan lønstigninger på niveau med de forrige år ikke forventes.

Naalakkersuisut er selvfølgelig indstillet på at lytte til, hvad de andre partier har af forslag til finansloven for 2011. Ligeledes har Naalakkersuisut selv en række forslag til yderligere initiativer, som vi gerne vil drøfte med partierne med henblik på et ændringsforslag.

Med disse ord, overlader jeg Naalakkersuisuts forslag til finanslov 2011 til Inatsisartuts velvillige behandling.